„MĂ NUMESC EUSEBIO"

Cu începere din acest număr, publicăm fragmente din cartea „MĂ NUMESC EUSEBIO", scrisă de EUSEBIO DA SILVA FERREIRA, celebrul jucător al echipei BENFICA.

Traducerea este făcută după versiunea în limba cehoslovacă, publicată de revista KOPANA din Praga.

1. CÎND S-A NĂSCUT PASIUNEA PENTRU FOTBAL...

M-am născut în cartierul populației de culoare din cel mai mare oraș din Mozambic, LOURENÇO MARQUES. Era o zi ca oricare alta, o zi trepidantă a unui oraș mare. Numai în casa noastră era cu totul altă atmosferă. Dona Elisa aștepta un nou copil, astfel că întreaga familie trăia sub impresia evenimentului. Acesta s-a produs la 25 ianuarie 1942, într-o luni, cînd am venit pe lume eu, **Eusebio da Silva Ferreira.**

În casa noastră, numărul membrilor familiei creștea mereu. Acum, eram opt copii, băieți și fete. Din fragedă copilărie am început s-o ajut pe mama la muncă. Alergam după cumpărături, ajutînd-o astfel în lupta zilnică pentru existență.

Pot spune că aceste alergături au fost primele mele aventuri, primul meu contact cu lumea care mă înconjura și în mijlocul căreia aveam să trăiesc.

Tot ce vedeam trezea în mine interes. Ocazia de a ieși din casă, de a merge după cumpărături, sau de a transmite, din partea mamei, vreo vorbă unei vecine, toate acestea erau deajuns ca să mă simt liber și fericit.

Mai tîrziu, aceste mici „escapade" aveau un alt motiv. Vedeam cum pe stradă sau pe locurile virane din apropiere, copiii de vîrsta mea însemnau două porți, fie cu pietre, fie cu bețe de trestie, și începeau să alerge după o minge de cîrpă sau un ghemotoc de hîrtie.

Cînd vedeam asemenea scene, mă opream fără să vreau, de parcă aș fi fost hipnotizat. Fără să-mi dau seama, m-am trezit pentru prima oară față-n-față cu mingea, aceea care mai tîrziu avea să devină una din pasiunile vieții mele.

Iată cum s-a întîmplat.

Într-una din zile, un șut mai puternic a adus mingea la picioarele mele. Cum aș putea explica tot ceea ce am simțit în acel moment? Transfigurat, cu dinții strînși, am lovit cu sete în mingea de cîrpă care a zburat departe...

Acest lucru nu s-a întîmplat numai o singură dată. Profitam de ocazie, de cîte ori eram trimis în diferite locuri. Cum ajungeam în apropierea grupului de copii care se jucau cu mingea, mă opream și așteptam momentul prielnic de a o lovi și eu. Asta a durat pînă într-o zi cînd, întorcîndu-mă de la cumpărături, am văzut copiii împărțindu-se în două echipe, pentru a-și disputa un meci de fotbal.

Auzisem strigîndu-se din grup: „lipsește unul!" Priveau împrejurul lor și aș putea spune că, fără să-mi dau seama, m-am trezit în mijlocul grupului căruia îi lipsea „unul". Mi-am pus cumpărăturile deoparte și am început să jucăm. Aveam opt ani cînd am jucat primul meci de fotbal din viața mea.

Obosit, transpirat, și totuși radiind de plăcere, m-am întors acasă unde mă aștepta, furioasă, mama. Avea și de ce. Cina era gata numai pe jumătate, fiindcă erau așteptate cumpărăturile făcute de mine.

Pe vremea aceea, prietenii mei cei mai apropiați erau Carlitos, vărul meu Madala, care era de o vîrstă cu mine, și Orlando, fratele lui Hilario. Eu și Orlando ne-am înscris mai tîrziu la clubul SPORTING din LOURENÇO MARQUES, în timp ce Carlitos s-a înscris la clubul DEPORTIVO.

A venit însă timpul cînd a trebuit să mă duc la școală. De acest lucru se ocupase mama. Printre colegii mei de clasă erau Orlando și Madala. Întrucît fotbalul ne intrase „în sînge", am înființat o „asociație" și am cumpărat o minge de cauciuc care ne-a costat 12 escudos.

★

Cînd a apărut senior Chico în viața mea, aveam 11 ani. Era un om bun și simplu, iar ca profesie, era vînzător volant de lozuri de loterie. Senior Chico, care mai era și un mare amator de fotbal și un admirator al talentului nostru, nu lipsea niciodată de la meciurile pe care le susțineam.

Acest om de treabă, care era mereu în preajma noastră, veni cu următoarea propunere: de ce n-am înființa un club de fotbal?

Propunerea a fost dezbătută, propunerea a fost aprobată. Deci, la treabă! Și n-am mai avut o clipă de răgaz. Peste tot făceam cunoscut că sîntem în căutarea unor jucători de fotbal și din această acțiune, a luat ființă echipa „OS BRASILEIROS" (Brazilienii), în care fiecare jucător primi o poreclă după numele celor mai cunoscuți jucători din Rio de Janeiro. Faquir a primit porecla de „Garrincha", Amaral era „Dirceu". Îmi amintesc că Orlando era poreclit „Gilmar", vărul meu Madala — „Didi", iar eu — „Nene".

Primul nostru meci — de debut — a avut loc în compania echipei Estrada Angola, formată din jucători de vîrsta noastră. A fost un triumf! Am învins cu 7—1. Eu am înscris două goluri, Carlitos alte două, Madala — două, iar Amaral a dat adversarului lovitura de grație, înscriind cel de-al 7-lea gol. Eram beți de fericire.

Fiecare echipă depusese înainte de meci suma de 10 escudos, care revenea cîștigătorilor. Deci nouă ne revenea și gloria și premiul. În felul acesta a fost amortizat costul mingii de cauciuc.

Cu un început așa de promițător, entuziasmul nostru nu mai cunoștea margini. O dată cu pretențiile noastre a început să se majoreze și „taxa de joc", care de la 10 escudos s-a mărit treptat la 20, apoi la 50, 100, 200 escudos...

Și s-a mărit în continuare pînă ce a ajuns la suma de 350 escudos. Ne-am întîlnit cu echipele „FURA-REDES", „CHAMANCULO", „FLAMENCO" și cu unsprezecele „MISSAO SUICA" (Misiunea elvețiană). Am cîștigat toate meciurile și totodată și... banii.

Într-o după-amiază am fost chemați de către senior Chico. Ne înștiința că vrea să stea de vorbă cu noi. Neliniștiți, ne-am dus la el. Cînd ne adunaserăm cu toții și așteptam încordați ce va urma, senior Chico ne-a expus motivul „convocării":

— **„Deci, aveți peste 400 de escudos. A venit timpul să vă cumpărați o adevărată minge de fotbal!"**

În primul moment nu ne-a venit să credem. Apoi, într-un vacarm general, ne-am declarat de acord cu senior Chico. Cartierul nostru, trăia în acea zi, momente de bucurie și entuziasm. Echipa noastră prospera din punct de vedere sportiv și financiar. Nu exista nici o altă echipă care să ne poată învinge. Eram campioni!

În noiembrie sau decembrie — nu țin minte precis — băieții au organizat o chetă cu care am sărbătorit Anul Nou. Am invitat cunoștințele noastre dintre fete și am organizat și o seară de dans.

Ne lipseau multe din echipamentul unui jucător, însă băieții erau de părere să jucăm cu ce avem. Este drept că aveam o minge adevărată, însă jucam desculți și fără tricouri. Mai tîrziu, senior Chico ne-a chemat la o nouă „ședință". Ne-am dus și am aflat că visul nostru este mai aproape ca oricînd de realizare.

„Avem bani pentru tricouri!"

Știrea a fost primită cu entuziasm. Cînd am îmbrăcat pentru prima oară tricourile, ne-am simțit cu adevărat fotbaliști.

2. LUMEA MEA, COPILĂRIA, ADOLESCENȚA

Pe atunci, făceam plimbări lungi, fie singur, fie însoțit de prieteni, plimbări care îmi făceau o deosebită plăcere, prin locurile atît de dragi.

Cartierul în care locuiam, alcătuit din populație de culoare, trăia o viață proprie într-un colorit deosebit pe care nu-l voi uita niciodată și de care și acum îmi amintesc cu nostalgie. Să nu uităm că acolo mi-am petrecut toată copilăria.

Cartierul Xipamanini era populat de o lume în plină mișcare, unde găseai totul, începînd cu cinematografele și terminînd cu marile magazine. Acest cartier se trezea o dată cu ivirea zorilor. Din primele ore ale dimineții, magazinele deveneau „victimele" furnicarului omenesc care le lua cu asalt. Bărbați și femei plecau la lucru, iar copiii la școală. Totuși nu toți aveau locul de muncă în acest cartier. Mulți plecau cu troleibuzul, care se umplea cît ai bate din palme, și-i transporta unde era nevoie.

În acest du-te-vino, întîlneam femeile indigene îmbrăcate cu rochii în culori vii, elegante, purtînd fie în față, fie în spate, pe cel mai mic copil al lor. Toată această lume atrăgea pe străini, în special pe sud-africani și rhodesieni, care erau vizitatorii permanenți ai orașului nostru. Pentru copiii care hoinăreau pe străzile cartierului nostru, așa cum eram și eu, acești oameni deosebiți, vorbind într-o limbă care ni se părea comică, erau un obiect de glume și de rîs.

Rîdeam împreună și se pare că le lăsam o impresie plăcută, deoarece ne dădeau bani de metal. În gîndul nostru ne ziceam: **„Oamenii ăștia trebuie să fie plini de bani..."**

Ceea ce mă atrăgea mai mult, era vechiul tîrg indigen. Acolo mă simțeam într-o lume cu totul aparte. Mă emoționau strigătele vînzătoarelor, larma produsă de aglomerația africanilor și europenilor.

Femeile indigene, grațioase, în rochiile lor lungi, vindeau tot felul de mărfuri, fiind atente să nu scape nici un cumpărător.

În marea piață găseai orice: de la pește la carne, de la fructe la legume, diferite țesături, piei de animale sălbatice, rădăcini de ierburi, diferite statuete reprezentînd arta negrilor, uriașe sculpturi în lemn, ca și tot felul de mărunțișuri.

Pe mine și pe ceilalți copii ne atrăgeau fructele. Erau aici banane parfumate, mangas, papaias, ananas. Așa sînt aceste cartiere, colorate, vii, pline de freamăt. Totuși, europeanul care nu cunoaște bine viața din Africa, poate crede că acolo există ceva misterios, ceva aparte. În realitate nu este nici una, nici alta. Ceea ce au aceste cartiere este — înainte de toate — un farmec continuu. Cu atît mai mult îmi plăceau mie care am trăit acolo de la naștere. Și, fiindcă acolo era patria mea.

★

Timpul trecea și eu creșteam. Cu fiecare an mă simțeam tot mai matur, iar la 15 ani am început să vorbesc cu fetele.

Printre acelea care veneau cu regularitate la meciurile noastre, era una care atrăgea atenția tuturor. Se numea Maria Helena. Avea 16 ani și era și ea de culoare. Subțire, foarte frumoasă, cu un corp care începea să poarte amprenta feminității, ea producea tulburare în rîndul băieților mai mari. Mie îmi plăcea foarte mult, așa că pot spune că Maria Helena a fost prima mea dragoste.

Eram îndrăgostiți. Ne duceam la plimbare, dansam împreună la toate seratele organizate de clubul nostru și ne povesteam o mulțime de fleacuri.

Desigur că toate acestea nu erau nimic altceva decît niște jocuri copilărești, la vîrsta de 15 ani. Dragostea la o asemenea vîrstă este ca pojarul sau vărsatul de vînt. Dar după un timp dispare. Așa s-a și întîmplat. Într-o zi totul a luat sfîrșit, fără nici un fel de complicații și fiecare și-a continuat drumul său.

★

O dată cu vîrsta creștea și curiozitatea mea. Intuitiv simțeam că sînt multe lucruri noi și necunoscute mie.

Prima mea „libertate" de adolescent a început o dată cu plimbările seara. Dona Elisa a permis ca fiul său să se întoarcă seara mai tîrziu decît pînă atunci, însă aceasta nu însemna că aș fi devenit adeptul a tot ce era excentric. Pe de altă parte, prea eram legat de cartierul meu și numai în cazuri cu totul ieșite din comun, mă îndepărtam de „regatul" meu.

Auzeam vorbindu-se cu entuziasm despre nopțile fascinante din LOURENÇO MARQUES. Curiozitatea mea era atîtată.

Traducere de V. BENCOVSCHI

(Va urma)

Pronosticurile noastre la concursul nr. 9, din 5 martie 1967:

I. MINERUL Baia Mare—PETROLUL Ploiești 1
II. C.F.R. Timișoara—DINAMO Pitești 1
III. CHIMIA Suceava—„U" Cluj 1
IV. PROGRESUL Brăila—RAPID București 2
V. OȚELUL Galați—POLITEHNICA Timișoara 1
VI. CRIȘUL Oradea—POLITEHNICA București 1
VII. BRESCIA — INTERNAZIONALE 2 X
VIII. FIORENTINA — CAGLIARI 1
IX. FOGGIA—JUVENTUS X 1
X. LECCO—BOLOGNA 2 X
XI. ROMA—LAZIO 1
XII. SPAL—ATALANTA 1
XIII. TORINO MANTOVA X 1

Primele șase meciuri se dispută în cadrul „Cupei României", iar următoarele în cadrul campionatului italian — categoria A.

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

EPILOG... INAUGURAL

Orizontal 1) Oraș nemulțumit de evoluția echipei sale în compania echipei Dynamo din Zagreb — Performera etapei restanțelor. 2) Rămasă definitiv pe primul loc al turului. 3) Momentul critic o impune în tribune — Etape ale... Rapidului — Post scriptum. 4) Și l-a luat Voinea la executarea penaltiului, dar Uțu a apărat — Excelentul și „norocosul" portar al dinamoviștilor din Zagreb. 5) Ultimele în sport! — Fundaș bucureștean la piteșteni — Tătaru Nicolae — Numărul golurilor înscrise de învingătorii în cuplajul restanțelor de la București. 6) Gustul înfrîngerii — Impetuos atacant la „Steaua", în revenire de formă. 7) Bărci cu pînze — Comun lui Greavu și Stelian — Hectar. 8) Dur — Șefuitor spiritual. 9) Mărdărescu, Ilie Savu, Cernăianu și alții — Morfeu... cu crampoane. 10) Zeu nordic — Una din seriile categoriei C — Stopată. 11) Antrenament — Carte poștală — Numeral. 12) Bijutierul lui Clotar al II-lea — Nume nou în atacul Farului. 13) ...Pereira, portar portughez — 3,14 — Pasăre. 14) În tur și în retur! — Înaintaș rapidist, a înscris un gol tizului său din poarta Petrolului la 19 februarie — Rezervă a Stelei în aceeași etapă.

Vertical 1) Vîntul care a bătut în timpul meciului Farul—Petrolul — Component al lotului de tineret, participant la turneul din Africa. 2) Cu gabarit impunător, ca fiecare din componenții echipei Dynamo Zagreb — „Cupa... Tîrguri", competiție europeană în plină desfășurare. 3) „Dumitru" Popescu, autorul primului gol al Stelei în meciul cu Farul — Terenul stadionului „23 August", la 19 febr. 1967. 4) Deschiderea sezonului fotbalistic, pentru amatorii de sport — ...Popescu, numele unui cunoscut fotbalist din trecut. 5) Preparat medicinal — Auxiliar al viitorului — Locul definitiv ocupat de Farul la încheierea turului — 2 de la CAO! 6) A face o mișcare bruscă — Capctarea Petrolului și a Farului în etapa restanțelor. 7) Sînt — Extreme la Köln! — Jocul constănțenilor în unele momente din meciul cu Steaua — Jiul, Mureșul, Dunărea ș.a. 8) Echipă din Deva — Legat de Venezia — Apă cu rezonanță fotbalistică. 9) Etapa a XIV-a, pentru returul campionatului — Toate țările acestui continent au fost vizitate în turneele echipei Dynamo Zagreb. 10) Ogor — „Pas" de tip special — Antrenor bucureștean. 11) Moral — Direcția — Jucător la Cîmpia Turzii. 12) Vocale — Echipă bucureșteană — Cartier bucureștean — Echipă iugoslavă Radnicki vi-l sugerează. 13) Uniunea Artiștilor Plastici — „Măturător" petrolist — Pune în cursă! 14) Apărător la Steaua. Cuvinte mai puțin cunoscute: ASE. ELOI.

GH. CORJOS